

Luontokohteen havainnointilomake

Tavoitteena on kartoittaa mahdollistaako kohde esteettömän liikkumisen rinnalla myös kokonaisvaltaisen luontokokemuksen ja sitä kautta luontosuhteen vahvistamisen. Lomaketta käytetään reitin havainnoimisessa talvella sekä sulan maan aikaan.

Kohde:	pvm:	sula maa / lunta

Kohteen	saavutettavuus	Huomiot
Saapuminen kohteeseen	pääseekö linkillä, löytyykö hyvin, parkkipaikan toimivuus (inva, vuodenaika) ja paikkojen määrä, opasteet P-alueella, kävijämäärät	Linja-autolla pääsee n. 1,5km päähän. Autolla selkeä tulla (matkalla kylttejä kohteeseen, kolme risteystä päätieltä), kyltti osoittaa P-paikan, joka tienvarsi levennys, tilaa on noin 10 autolle, autolla pääsee aivan reitin alkukohdan lähelle
Opasteet reitillä	reittimerkinnät (millaiset, selkeys, myös apuvälineillä kuljettaessa), kulkusuunta	Selkeä infokyltti reitistä alkupisteessä (mm. miten reitin voi puolittaa, kummin päin kulkea jne > vielä voisi olla tietoa kuinka pitkä matka nuotiopaikalle ja muille istumapaikoille on), reitti polulla merkitty selkeästi: keltaiset maalimerkinnät ja kylttejä (tosin ylläpitäjän sivustolla mainittu oranssit maalimerkinnät) (Kuva 1, 2 ja 3)
WC	esteettömyys, missä kohden reittiä, kpl määrä	Puucee löytyy reitin ainoalta nuotiopaikalta, siihen on muutaman portaan nousu, melko korkea istuin, josta helpompi nousta ylös, kulku sinne on rinteinen (Kuva 4)
Istumapaikat/ levähdyspaikat	millaisia, etäisyydet paikkojen välillä, kuinka monta pääsee kerralla istumaan, tulipaikalla/näköala paikalla	Parkkipaikan luona ei istumapaikkoja, reitin varrella yksi penkki (tukeva penkki, jossa on selkä- ja käsinoja) lammen luona, n. 300m päässä lähdöstä, joitakin isoja kiviä matkan varrella joiden ääreen mahdollista pysähtyä nojaamaan tai istumaan, yksi tulipaikka penkeillä
Tulipaikka	esteettömyys, millainen tulipaikka, kuinka monta reitillä, etäisyys lähdöstä	Tulipaikalle pääsee istumaan max. 12-15 hlöä. Nuotiopaikan ympärille rakennetut penkit ovat kiinteästi yhdessä, joten jalkaa pitää nostaa istuimen yli päästäkseen istumaan nuotioon päin, istumapaikkojen istumakorkeus on noin 40cm, tulipaikalla on ritilä makkaranpaistoon, p-paikalta on n. 200m tulipaikalle (loiva rinne, metsäpolku, jossa voi kävellä rinnakkain). Koko reitin kävellessä tulipaikalla on 1,5km tai 3km riippuen kumman reitin on valinnut. Tulipaikalta

Lomake on luotu IkiOma ArkiLuonto -hankkeessa (2022-2023), jota rahoitti Leader Jyväsräihi Euroopan maaseuturahastosta.

		avoin näkymä järven selälle, kallioniemi, matala ranta, monipuolista puustoa. (Kuva 5)
Muut rakenteet	esteettömyys, liiteri, lintutorni/lava	Tulipaikalla on liiteri, jonne kuljetaan lyhyt matka pientä metsäpolkua, liiterin sisälle kuljetaan pientä luiskaa pitkin
Polku/reitti	materiaali (kivituhka, sora, asfaltti, metsäpohja), kova ja tasainen pinta, leveys, vapaa korkeus, apuvälineillä/avustajan kanssa kulkeminen, kaltevuus pituus ja sivusuunnassa, rajautuuko kulkureitti selkeästi (visuaalisesti, tuntoaistiin perustuen) sään vaikutus (liukkaus, lumen kertyminen, märkyys)	Reitti on metsäpolkua, joka nousee välillä kulkemaan kallion päälle. 4km pituisen reitin varrella on kahdet rappuset, joissa on alle 30 askelmaa ja kaiteet molemmin puolin. Rappusia ei voi luonnollisesti käyttää turvallisesti kun niiden päälle on satanut lunta. Metsäpolulla on paikoitellen kiviä ja juurakoita, jotka voi kiertää tai astua yli. Metsässä polku on painautunut selkeämmäksi, mutta kalliolla täytyy turvautua pelkästään merkkeihin. Polku kulkee reitin aikana myös puron vartta sekä käy kostean suon reunalla. Suoalueella on n. 15m matkalta pitkospuita, jotka voivat olla liukkaita sateella. Sivusuunnassa reitin polulla ei ole merkittäviä kaltevuuksia. P-paikalta voi kulkea nuotiopaikalle n. 200m leveää metsäpolkua, joka kulkee loivassa rinteessä. (Kuvat 6-9)
Yhdessäolo/yhteisöllisyys	mahdollisuudet koko reitin aikana	Järven ja lammen rannalla sekä kallion ympäristössä on tilaa olla yhdessä isommallakin porukalla. Nuotiopaikalle mahtuu hyvin 10 henkilöä istumaan. (Kuva 10)
Kokonais- valtainen	luontokokemus	Huomiot
Aistikokemukset	tuoksut, maut, äänet, näkö- ja tuntoaisti (koko reitin aikana)	Kesällä kallio ja vesi voi houkuttaa tunnustelemaan (käsin tai paljain jaloin), metsän tunnelma, äänimaailma on pehmeä ja ympäristö on hiljainen, ainoastaan luonnon ääniä kuuluu. Iso selkä järvelle sekä avarat maisemat kalliolle saavat helposti katseen kiertämään maan muotoja ja kiinnittymään kauemmas. Polun varressa oleviin isoihin puihin tai kiviin voi nojautua. Lammen rannassa kasvaa suopursuja ja on suota, joiden tuoksun voi haistaa kesällä. Järvellä näkyi kuikka ja sen tunnistettava huudahdus kaikui ilmoille. Puron vartta kulkiessa kuuluu veden solinaa.
Luontohavainnot	maisema, eläimet, monimuotoisuus, paikan erikoisuudet mihin kiinnitti	Reitin aikana mahdollista nähdä sekametsää, kivikkoja, kalliota, puro, lampi ja järvi. Järven selän maisemassa kerroksellisuutta (saari,

Lomake on luotu IkiOma ArkiLuonto -hankkeessa (2022-2023), jota rahoitti Leader Jyväskylä Euroopan maaseuturahastosta.

	huomiota/ lumoutuminen (pyöreät muodot, jäsentyneisyys, salaperäisyys, vesi, luettavuus, vihreä kasvillisuus), myös kielteiset tunteet ja ajatukset	korkeita mäkiä alueita syvyysuunnassa), ranta ja kallioniemi voi houkuttaa olemaan kosketuksissa veden tai jään kanssa. Polku mutkittelee (hieman salaperäisyyttä kun ei aina näe mihin polku johtaa - kuitenkin turvallisuutta tuo selkeät reittimerkinnot).
Luontokokemuksen saavutettavuus	Kuinka ympäristöön ja luonnon elementteihin pääsee kosketuksiin.	Polun varressa oleviin isoihin kiviin voi nojautua. Järven rantaan kulku on tasaista ja pitkältä matala hiekkaranta. Polku kulkee suopursujen keskellä, joita on helppo tuoksutella polulta.
Ympäristönä ohjatulle luontokokemukselle	vinkit harjoituksiin reitillä (läsnäolo, havainnointi, tarkkaavaisuuden tukeminen, luonnon hyvinvointivaikutukset)	Kohde sopii erinomaisesti asiantuntijan ohjaamille luontoretkeille, jossa luontoa voidaan tutkia yhdessä. Metsä ja rannassa olevat kohdat tarjoavat mahdollisuuden kokoontumiselle joko istuen tai seisten. Ajatusten jakamista ja ideointia vaativat tehtävät (työpajat, palaverit yms) on mahdollista myös toteuttaa tässä ympäristössä, koska ympäristö antaa rauhaa ja väljyyttä ajatuksille. Sopii myös erilaisiin TYHY-tapahtumiin: sekä liikunnan että palautumisen teemoissa.
Ympäristönä itsenäisille luontoharjoituksille	vinkit harjoituksiin reitillä (läsnäolo, havainnointi, tarkkaavaisuuden tukeminen, luonnon hyvinvointivaikutukset)	Paikka tarjoaa erinomaiset puitteet hiljentymiselle sekä rauhoittumiselle ja luonnon aistimiselle sekä läsnäolon vahvistamiselle. Lisäksi kohde tarjoaa mahdollisuuden luonnon tutkimiselle sekä fyysisen toimintakyvyn vahvistamiselle vaihtelevassa maastossa. (Kuva 11)
Muuta		Huomiot
Reitin arv.kulku-aika		
Kohteen kuvaus	Mistä lähtee, missä kulkee ja mihin se päättyy?	Reitti lähtee parkkipaikalta, opastekyltti on polun lähtöpisteessä. Reitti alkaa ja päättyy samaan pisteeseen. On mahdollista valita kolme eri vaihtoehtoa (200m, 3km tai 4km)
Mitä kannattaa ottaa mukaan?	vessapaperia, puita, makkaratikut, tulitikut, roskapussi	wc-paperia, evästelyyn liittyvät tarvikkeet + roskapussi, tulitikut, makkaratikut (pieni ritilä löytyy kyllä myös nuotiopaikalta), puita löytyy nuotiopaikan liiteristä
Kestävä kehitys	Jätteiden kierrätys, kierrätysmat.käyttö, monimuotoisuuden tukeminen (esim. linnunpöntöt)	Ei ole roskista vaan roskat viedään mennessä pois. Nuotiopaikkaa ympäröivässä metsässä on linnunpönttöjä.

Lomake on luotu IkiOma ArkiLuonto -hankkeessa (2022-2023), jota rahoitti Leader Jyväskylä Euroopan maaseuturahastosta.

Vapaa aihe	Jotain lisättävää kohteesta tai kokemuksesta	

Kuva 1. Reittimerkinät

Kuva 2. Kulkumatka laavulle

Lomake on luotu IkiOma ArkiLuonto -hankkeessa (2022-2023), jota rahoitti Leader Jyväskylä Euroopan maaseuturahastosta.

Kuva 3. Selkeät viitat, etäisyys merkitty

Kuva 4. Puucee, portaat

Kuva 5. Istumapaikat nuotiolla

Kuva 6. Juurakkoinen rinne

Lomake on luotu IkiOma ArkiLuonto -hankkeessa (2022-2023), jota rahoitti Leader Jyväskylä Euroopan maaseuturahastosta.

Kuva 7. Lumiset portaat kaiteineen

Kuva 8. Selkeä polku

Kuva 9. Leveä väylä

Kuva 10. Istumapaikat rannan nuotiolla

Lomake on luotu IkiOma ArkiLuonto -hankkeessa (2022-2023), jota rahoitti Leader Jyväskari Euroopan maaseuturahastosta.

maaseuturahasto

Kuva 11. Hiljentymispaikka

Lomake on luotu IkiOma ArkiLuonto -hankkeessa (2022-2023), jota rahoitti Leader JyväsRiihi Euroopan maaseuturahastosta.

